

organizacije civilnog društva, i drugi eksperti koji su ukazivali na neadekvatnost načina provere znanja jezika, neobjektivnost postupka jer testovi nisu bili anonimni i dr. Po mišljenju Panela eksperata za izbor kandidata za sudiju Parlamentarne skupštine Saveta Evrope, jedan od troje predloženih kandidata, nije ispunio kriterijume, te je izbor novog sudije iz Srbije odložen za januar 2015. godine. Prilikom ponovljenog glasanja, januara 2015, relativnom većinom glasova za sudiju je izabran Branko Lubarda.

3.1.3. Uticaj prakse Evropskog suda za ljudska prava na praksu redovnih sudova u Srbiji.

Prema odredbama procesnih zakona, presude Evropskog suda za ljudska prava mogu biti osnov za ponavljanje pravosnažno okončanog postupka. Zakon o parničnom postupku u članu 426, st. 1, t. 11, omogućava ponavljanje pravosnažno okončanog postupka, po predlogu stranke kada stranka stekne mogućnost da upotrebi odluku Evropskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda ljudskog prava, a to je moglo da bude od uticaja na donošenje povoljnije odluke.

Zakonik o krivičnom postupku (ZKP) koji od početka oktobra 2013. godine primenjuju sudovi redovne nadležnosti, ne sadrži odredbu kojom se predviđa da odluka međunarodnog suda može biti osnov za ponavljanje krivičnog postupka. ZKP u članu 485 predviđa mogućnost podnošenja zahteva za zaštitu zakonitosti ukoliko je odlukom Evropskog suda za ljudska prava utvrđeno da je pravosnažnom odlukom ili odlukom u postupku koji je prethodio njenom donošenju, povređeno ili uskraćeno ljudsko pravo i sloboda okrivljenog ili drugog učesnika u postupku koje je zajemčeno Ustavom ili Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i dodatnim protokolima. Ovaj vanredni pravni lek mogu podneti okrivljeni preko svog branioca i Republički javni tužilac, a o njemu odlučuje Vrhovni kasacioni sud.

3.1.4. Presude Evropskog suda za ljudska prava protiv Srbije donete tokom 2014. godine.

Ališić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Slovenije i Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije (presuda Velikog veća).— Sud je ustanovio povredu prava podnosioca predstavke na slobodno uživanje imovine iz člana 1 Protokola 1 Konvencije, i prava na pravni lek iz člana 13, jer nisu bili u mogućnosti da povrate „staru“ deviznu štednju nakon raspada SFRJ.²¹

U pilot presudi Velikog veća jednoglasno je utvrđeno, da propust srpske i slovenačke vlade da podnosiocima predstavke i sve ostale u njihovom položaju obuhvate svojim planovima za isplatu „stare“ devizne štednje predstavlja sistemski problem. Srbiji je naloženo da u roku od godinu dana preduzme sve što je neophodno, uključujući i izmene zakona, kako bi podnosiocima i drugima u istom položaju omogućila isplatu njihove „stare“ devizne štednje pod istim uslovima, kao i građanima Srbije koji su imali takvu štednju u domaćim filijalama srpskih banaka. Sud je odložio, na godinu dana, razmatranje svih sličnih predmeta protiv Srbije i Slovenije.

Vučković i drugi protiv Srbije (presuda Velikog veća o prihvatljivosti).— Na zahtev Vlade RS predmet o kome je veće odlučilo 2012, razmatralo je Veliko veće koje je utvrdilo da nisu bili iscrpeni svi domaći pravni lekovi, između ostalog, da se podnosioci nisu pre obraćanja Evropskom sudu, žalili pred Ustavnim sudom na povredu zabrane diskriminacije bilo eksplicitno ili suštinski. Predmet se ticao diskriminacije prilikom isplate dnevnica rezervistima mobilisanim u periodu od marta do juna 1999. godine onim licima koja nisu bila obuhvaćena vladinim sporazumom o isplati dela dugovanja rezervistima sa prebivalištem na teritoriji opština iz nera-zvijenih područja.